

НОВИ СИНДИКАТ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ СРБИЈЕ

ПИБ: 108080360; МАТИЧНИ БРОЈ: 17834681

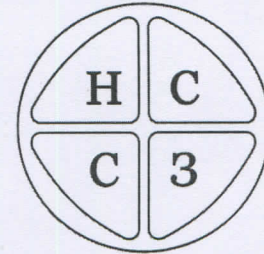
НАЗИВ ДЕЛАТНОСТИ: Делатност синдиката

ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ: 94.20

ТЕКУЋИ РАЧУН: 160 –389774–89 Banca Intesa АД Београд

ЗАСТУПНИК: Драгана Новаковић, потпредседник

АДРЕСА: Ул. 7. јули 6б, п.фах 42, 18220 Алексинац

Број : 01-SI

Датум: 06.09.2023. godine

- ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- за председника Владе

ул. Немањина 11

11000 БЕОГРАД

ПРЕДМЕТ: ЗАХТЕВ ЗА ХИТНУ ИЗМЕНУ УРЕДБЕ О КОЕФИЦИЈЕНТИМА ЗА ОБРАЧУН И ИСПЛАТУ ПЛАТА ЗАПОСЛЕНИХ У ЈАВНИМ СЛУЖБАМА У ПОГЛЕДУ ПРАВИЧНОГ САГЛЕДАВАЊА И ВРЕДНОВАЊА СВИХ ЕЛЕМЕНАТА ОД КОЈИХ ЗАВИСИ ПЛАТА ЗАПОСЛЕНИХ У СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Поштовани,

Из разлога поремећеног и неправичног вредновања послова у установама социјалне заштите, и примене четири важеће основице за обрачун и исплату плата запослених у тој јавној служби, узрокованих прописима из области финансирања рада државе Републике Србије (Закон о буџетском систему, Закона о буџету за 2023. годину), које је додатно поремећено најновијим парцијалним повећавањем основице за плате само за неке категорије запослених у установама, а у циљу обезбеђивања права запослених у тој области на правично одређену и вредновану надокнаду за рад запослених у складу са сложеношћу, одговорношћу и условима рада на одређеним радним местима, Нови синдикат социјалне заштите Србије подноси Влади Републике Србије

ЗАХТЕВЕ:

- Да Влада Републике Србије, у условима тренутно важећих прописа, изврши измену Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у социјалној заштити на начин којим ће сви запослени без икаквог изузетка добити право на повећање плате у истом проценту, и неvezано од послова које обављају, а и да се обезбеде коефицијенти који ће на објективан и правичан начин адекватно вредновати сложеност, одговорност, неопходне компетенције, услове рада и остале елементе од значаја за одређивање вредности нечијег рада односно његове плате;

- Да Влада Република Србије, као овлашћени предлагач у складу са Уставом и Законом о Влади, предложи Народној скупштини хитну измену свих закона који су довели до дикриминаторног односа у односу на већину запослених у установама социјалне заштите, и очигледне неправде у одређивању њихове надокнаде за рад, и успоставе прописи који ће утврђивати вредновање плата на неком радном месту кроз одговарајуће објективно и правично вредновање сложености, одговорности и услова рада на неком радном месту и кроз јединствену основицу за обрачун плата за све запослене у установама социјалне заштите.

Образложење:

Сви запослени у систему социјалне заштите имају у складу са ратификованим конвенцијама и уставним начелима право на правичну накнаду за њихов рад односно да се њихова плата утврди у законитом поступку на начин којим се објективно оцењују у вреднују сви елементи од којих зависи висина њихових плата. У том смислу Устав Републике Србије дефинише да Република Србија, преко својих органа, уређује и обезбеђује систем у области радних односа, којим се у складу са ратификованим конвенцијама и Уставом остварује и право на рад, а тиме и право на правичну накнаду за рад, којег се запослени не могу одрећи нити им се то право може ускратити, и право на равноправност свих запослених у погледу њихових права на раду и у вези са радом.

Системски Закон о раду дефинише да се права, обавезе и одговорности запослених из радног односа односно по основу рада (а тиме и право на зараду односно плату) тим и посебним законом, у складу са ратификованим међународним конвенцијама.

У том смислу су још увек важећим Законом о платама у државним органима и јавним службама, који се као посебни закон примењује све до почетка примене Закона о систему плата запослених у јавном сектору (до 31.12.2024. године), уређени елементи од којих зависи плата запослених у јавним службама, у овом случају запослених у установама и другим организацијама социјалне заштите у Републици Србији. А ти елементи су основица за обрачун и исплату плата, коју утврђује Влада Републике Србије, а и на основу коефицијената за обрачун и исплата плата, које такође својим актом утврђује Влада Републике Србије а на основу вредновања послова у односу на сложеност тих послова, одговорност, услове рада и потребну стручну спрему за њихово обављање. Закон о систему плата запослених у јавном сектору, који је ступио на снагу али чија је примена одложена до 01.01.2025. године, такође садржи у члановима од 5. до 15. начела за одређивање плата запослених, вредновање и разврставање индивидуалних радних места у платне разреде и платне групе, на основу свих елемената дефинисаних тим законом, а нарочито уз основни принцип да је основица за одређивање плате јединствена за све запослене у јавном сектору и утврђује се законом о буџету за одређену годину, уз претходно прибављено мишљење Социјално-економског савета.

И такав дефинисани систем у Републици Србији, услађен са начелима из ратификованих конвенција, је постојао много деценија или кроз друштвене договоре, па потом кроз форму колективног уговарања или кроз једностране акте државних органа почев од две хиљадитих година па до данас, и почивао је на висини коефицијената одређених актом Владе и јединственим основицама које су важиле за све запослене који раде у одређеном сегменту јавних служби (а што је примењивано деценијама уназад као основни принцип који је обезбеђивао равноправност свих запослених), које су такође одређиване актом Владе.

И то је чињено све до момента када је почев од 2010. године кроз одређена фискална правила у Закону о буџетском систему (члан 27 е) дефинисано у складу са којим принципима и начелима ће Влада утврђивати основице за обрачун и исплату плата у јавним службама у одређеној фискалној години али уз задржавање принципа јединствене основице за све запослене у одређеном сегменту из оквира јавних служби. Почев од измене Закона о буџетском систему са краја 2018. године, са применом од 2019. године, је уведено као изузетак од свих прописа у систему радноправног законодавства државе фискално правило да се у систему здравства уводи индивидуално а различито повећање плата одређеним структурама запослених, а чиме је практично у систем радноправног законодавства као још један *lex specialis*, поред већ важећег Закона о платама у државним органима и јавним службама, уведен и Закон о буџетском систему, који на дијаметрално супротан начин од осталих радноправних прописа и општепризнатих начела уређује питање плата, као једног од основних права из оквира права на рад, односно на начин који није присутан у упоредној пракси других релевантних земаља и на европском простору а ни у УСА.

Такав изузетак који значи, кроз усвојена фискална правила буџетског система и одредбу да у случају несагласности тих прописа и овог закона важе правила из Закона о буџетском систему,

мењање системских закона којима Република Србија обезбеђује систем радноправних односа, је почев од маја месеца 2019. године успостављен и у погледу запослених у области социјалне заштите, и то различитом стопом повећања основице за плате за одређене категорије запослених (медицинске техничаре, лекаре, неговатеље и „остале запослене“, који чине већину запослених у тој области, а који обухватају и стручне раднике, и стручне раднике, и техничко, и административно-рачуноводствено и помоћно особље у установама). С обзиром да су сви грански синдикати у области исказали негативан став према таквом правилу, то значи да је такво решење наметнуто без икакве примене правила о трипартитном социјалном дијалогу, и без ивршења обавеза наше државе у погледу права на информисање и консултовање синдиката, и права на колективно преговарање, а што је супротно преузетим међународним обавезама наше државе и позитивном законодавству.

Потоњим изменама закона о буџетском систему у 2020. , 2021., 2022. и 2023. години је такав дискриминаторски однос, који је учињен без икаквог образложења на основу којих елемената критеријума је утврђено да је то оправдано имајући у виду сложеност, одговорност или услове рада на одређеним радним местима, само настављен одредбама у Закону о буџетском систему у актуелном члану 27 е9 тач. 20. о линеарном повећању процента за који се увећавају плате у том сектору, и тиме је само „замрзнута“ почињена дискриминација међу запосленима.

Најновије извршено ново парцијално повећање плата у области социјалне заштите само за категорију неговатеља и медицинских техничара, што је учињено кроз Закон о изменама и допунама Закона о буџету републике Србије за 2023. годину, ће ту неправду према свима осталима у систему само још више повећати, и потпуно нарушити и урушити све остало вредновање сваког посла у области социјалне заштите кроз плату запослених и обезвредити свачије улагање и у лично образовање и усавршавање.

Како изгледа то успостављено различито вредновање рада у области социјалне заштите кроз примену различитих основица и основне плате основних категорија запослених у области је садржано у графикону који НССЗС прилаже у прилогу овог захтева.

Све то доводи до огромног и потпуно оправданог незадовољства у области, јер сада одређене категорије запослених са одређеном сложеношћу имају чак и основну плату већу од категорија запослених који раде много сложеније послове, са такође великом одговорношћу. Односно, доводи до тога да, на пример неговатељи са 3. нивоом сложености, услед неодговарајућег повећања плата осталим запосленим, имају основну плату знатно већу него запослени са 4. или 5. нивоом квалификација (а плату са додацима за ноћни и недељни рад вишу од запослених немедицинских радника са вишом стручном спремом), а медицински техничари са 4. нивоом имају већу плату него запослени стручни радници у центрима и установама за смештај са 7. нивоом квалификација. Тим предлогом креатори повећања, очигледно који нису из ове области и не разумеју свачију улогу у тимском раду на задовољавању потреба грађана из области социјалне заштите, су игнорисали и чињеницу да су одређеним категоријама на непосредном раду са корисницима у основни коефицијент већ урачунати у самим коефицијентима додаци по основу услова рада и одговорности у висини од тадашњих 0,92), а због чега су почев од 2002. године до данас исти имали више коефицијенте од осталих запослених са истим степеном сложености послова.

НССЗС је свестан проблема у којима се налази наша држава у погледу одлива одређених категорија запослених који раде и у области социјалне заштите (здравствени радници, неговатељи), који је тим већ јер је наша држава јако закаснила у адекватном реаговању на те трендове почев од 2007. године до данас, али је става да ти проблеми државе треба да се решавају другим инструментима и мерама, а никако не увођењем различитих основица за плату, и вредновањем одређених послова на фискално-волунтаристички начин а без стварне студиозне, озбиљне и непристрасне процене и сагледавања и вредновања сваког посла у области социјалне заштите и свачије улоге у тимском раду. НССЗС је става да ће такав однос довести до још већих проблема у функционисању установа социјалне заштите, и блокаде у веома битним сегментима рада, и да ће донети дугорочне и ненадокнадиве штетне последице у раду установа и система у целини, јер већ доноси огроман одлив из установа свих крајње неопходних, обучених и искусних кадрова свих профила из категорије тзв. „осталих радника“ (по терминологији и схватању

Министарства финансија), који се осећају дискриминисани и неодговарајуће вредновани на раду. Међу њима су и категорије профила стручних радника и сарадника, али и техничког и другог особља, који су такође међу најтраженијим профилима кадрова у земљама ЕУ, а о чему говори и најновији извештај Европске комисије, и статистике о флукуацији кадрова у оквиру ЕУ.

Из тих разлога НССЗС захтева од Владе, у условима тако донетих прописа из области буџетског система и одложене примене Закона о запосленима у јавним службама и Закона о систему плата запослених у јавном сектору, да у оквиру својих уставних надлежности изврши хитну измену Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, која ће обезбедити, у условима енормно повећаних трошкова живота који угрожавају егзистенцију многим запосленима у систему социјалне заштите, да сви запослени добију исти фактички проценат повећања њихових плата, јер су плате запослених у систему социјалне заштите, као што је и Влади а и јавности познато на основу званичних статистичких података, убедљиво већ деценију најниже у целокупном јавном сектору.

НССЗС даље захтева од Владе Републике Србије да у оквиру својих уставних надлежности предлагача одређених законских решења предложи измену закона којима се регулише систем радноправних односа запослених у јавном сектору, а који ће обезбедити поштовање принципа трипартитних договора и конвенција о информисању и консултовању социјалних партнера у погледу битних елемената којима се одређује правична надокнада за рад на неким пословима, у условима када без учешћа ресорних министарстава, синдиката и представника установа не постоје никакви услови да неко у Министарству финансија, без искуства у раду у области, то вредновање изврши на начин који обезбеђује, са једне стране, несметан рад и функционисање у станова у систему, а са друге стране, и правичну надокнаду за рад на неким пословима.

У прилогу овог захтев достављамо преглед висине основних плата по неким основним пословима у одређеним степенима сложености у установама социјалне заштите.

С обзиром да је право на правичну надокнаду за рад једно од фундаменталних права запослених, гарантовано ратификованим конвенцијама, НССЗС ће о овом поднетом захтеву обавестити и сва релевантна тела у Републици Србији и на међународном плану и синдикалну јавност у установама и шире.

У нади да ћете уважити овај захтев Новог синдиката социјалне заштите Србије, и очекујући да ћете нам одговорити у складу са кодексима поступања одговорне управе и правом НССЗС, као гранског синдиката са утврђеном репрезентативношћу на нивоу групе делатности, на информисање и консултовање.

С пуним поштовањем,

ПОТПРЕДСЕДНИК НССЗС

Драгана Новаковић

